

Lakivaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 57/2025 vp): Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 30/2025 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Sami Demirbas, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Roosa Patrakka, liikenne- ja viestintäministeriö
- valvontapäällikkö Jonna Carlson, Valtiontalouden tarkastusvirasto
- hallinto-oikeustuomari Liisa Selvenius-Hurme, Helsingin hallinto-oikeus
- ylitarkastaja Nina Jokela, tietosuojavaltuutetun toimisto
- poliisilakimies Visa Weckström, Poliisihallitus
- johtava asiantuntija Sirpa Sillstén, Liikenne- ja viestintävirasto
- sidosryhmäjohtaja Suvi Aherto, MTV Oy
- toimitusjohtaja Riikka-Maria Lemminki, Marketing Finland
- toimialajohtaja Ismo Huhtanen, Medialiitto ry
- lakimies Kirsi Väättäminen, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- asianajaja Jukka Lång, Suomen Asianajajat
- asiantuntija Salla Nazarenko, Suomen Journalistiliitto ry
- professori Sakari Melander
- professori Olli Mäenpää

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Julkisen sanan neuvosto

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

- Suomen Keskusta r.p.
- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.
- Vasemmistoliitto r.p.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä. Lisäksi muutettaisiin verkon välityspalvelujen valvonnasta annettua lakia, ehdokkaan vaalirahoituksesta annettua lakia, puoluelakia, valtiontalouden tarkastusvirastosta annettua lakia, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sekä sakon täytäntöönpanosta annettua lakia.

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on toimeenpanna EU:n poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskeva asetusta. Asetuksen toimeenpano edellyttää täydentävien säännösten antamista asetuksen noudattamisen valvonnasta.

Esityksessä esitetään asetuksen pääasialliseksi valvontaviranomaiseksi valtiontalouden tarkastusvirastoa, joka olisi myös asetuksessa edellytetty kansallinen yhteyspiste. Laissa säädettäisiin muun muassa tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta ja oikeudesta määrätä seuraamusmaksu. Muita toimivaltaisia viranomaisia olisivat tietosuojavaltuutettu ja Liikenne- ja viestintävirasto, joiden nykyisiä toimivaltuuksia ehdotetaan täydennettäväksi viranomaisten välisen yhteistyön ja tiedonvaihdon osalta. Koska asetusta sisältää uutta ja uudenlaista poliittista mainontaa koskevaa lainsäädäntöä, viranomaisen valvontatyön lähtökohtana olisi kuitenkin ohjaus ja neuvonta.

Verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain muutoksella siirrettäisiin tietosuojavaltuutetulta verkkoalustoilla näytettävän yhteiskunnallisen ja poliittisen mainonnan avoimuuteen liittyviä valvontatehtäviä valtiontalouden tarkastusvirastolle, jotta poliittisen mainonnan asetuksen ja digipalveluasetuksen noudattamisen valvonta poliittisen mainonnan osalta olisi mahdollisimman selkeää ja yhdenmukaista.

Ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain ja puoluelain muutoksilla kumottaisiin voimassa oleva vaalimainoksen maksajan nimen julkistamista koskeva sääntely.

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain muutoksella uhkasakkolautakuntaa koskeva sääntely kumottaisiin ja virastoon perustettaisiin seuraamuslautakunta, joka jatkossa määräisi kaikki viraston seuraamusmaksut ja tuomitsisi maksuun viraston asettamat uhkasakot.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muutoksella vaalirahoitusta koskeva salassapitosäännös ulotettaisiin myös poliittisen mainonnan asetuksen noudattamisen valvontaan liittyviin tietoihin.

Muutoin muutokset liitelakeihin olisivat teknisiä.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

Esitys liittyy valtion vuoden 2025 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait on tarkoitettu tulemaan pääsääntöisesti voimaan 10.10.2025, jolloin poliittisen mainonnan asetuksen pääasiallinen soveltaminen alkaa.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat 13.3.2024 asetuksen (EU) 2024/900 poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta (jäljempänä poliittisen mainonnan asetus tai asetus). Asetuksen tarkoituksena on parantaa poliittisen mainonnan avoimuutta ja luoda poliittisen verkkomainonnan kohdentamiselle säännöt, jotta unionin kansalaiset tunnistavat paremmin poliittiset mainokset, saavat helposti tiedon niiden taustalla olevista toimijoista sekä tietävät, milloin ja millä ehdoin heihin kohdistetaan poliittista verkkomainontaa. Lisäksi asetus pyrkii estämään haitallista hybrdivaikuttamista muun muassa vaaleissa.

Asetus sisältää poliittisen mainonnan rahoittajille ja palveluntarjoajille erilaisia avoimuus- ja huolellisuusvelvoitteita, kuten tiedonantamis- ja säilytysvelvoitteita sekä mainosten merkitsemis- ja taustainformaation tarjoamisvelvoitteita. Suurin osa velvoitteista kohdistuu palveluntarjoajiin, etenkin poliittisen mainonnan julkaisijoihin.

Asetus on EU:n jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Hallituksen esityksessä on kyse asetuksen toimeenpanon edellyttämästä täydentävästä sääntelystä, jossa on pääosin kyse kansallisen viranomaisvalvonnan järjestämisestä.

Hallituksen esityksestä ilmenevän ja saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa siihen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomioin ja muutosehdotuksin.

Toimivaltaiset viranomaiset

Esityksessä ehdotetaan, että asetuksen pääasiallinen valvontaviranomainen on valtiontalouden tarkastusvirasto (tarkastusvirasto). Asetuksen valvontaa varten tarkastusvirastolle ehdotetaan tarvittavia toimivaltuuksia, kuten tiedonsaantioikeutta sekä oikeutta tehdä tarkastuksia, asettaa päätöksensä tehosteeksi uhkasakko ja määrätä seuraamusmaksuja erikseen säädetyissä asetuksen rikkomistilanteissa. Lisäksi asetuksesta seuraa valvontatehtäviä tietosuojavaltuutetulle ja koordinoituntehtäviä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Poliittisen mainonnan asetuksesta johtuvista syistä asetuksen valvontaa ei ole mahdollista kohdentaa yhdelle kansalliselle viranomaiselle (ks. HE, s. 61). Asetuksen valvontatehtävät on kuitenkin pyritty järjestämään ja jakamaan viranomaisten kesken mahdollisimman selkeästi ja toimivasti. Valvontaa koskevassa sääntelyssä on otettu huomioon myös se, että poliittisen mainonnan asetusta on tarkoitus soveltaa rinnakkain niin kutsutun digipalveluasetuksen (EU) 2022/2065 kanssa.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

Tarkastusviraston toimivaltaan kuuluu huolehtia asetuksen noudattamisen valvonnasta ja asetukseen liittyvästä tiedonkulusta myös Ahvenanmaalla pidettävien vaalien yhteydessä. Perustuslakivaliokunta on esityksestä antamassaan lausunnossa katsonut, että tarkastusviraston on syytä tehdä lain soveltamiseen liittyen yhteistyötä maakunnan hallituksen ja maakunnan tarkastusviraston kanssa ja huolehtia myös riittävästä tiedottamisesta Ahvenanmaalla (ks. PeVL 30/2025 vp).

Asetukseen liittyvät viranomaistehtävät ovat uusia, ja ne perustuvat asetuksen ja hallituksen esityksen sisältämään uuteen, paikoin verraten monimutkaisen kokonaisuuden muodostavaan sääntelyyn. Asetuksen toimeenpano edellyttää siten viranomaisten riittävästä resursseista ja osaamisesta huolehtimista. Lakivaliokunta korostaa etenkin tarkastusviraston ohjaus- ja neuvontapalvelujen ja niiden riittävän resursoinnin turvaamista. Uuden sääntelyn vaikutuksia ja toimivuutta tulee jatkossa seurata sekä kansallisesti että EU:n tasolla.

Viranomaisten tutkintamenettely ja valvontatoimenpiteet

Hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 5 §:ssä säädetään tarkastusviraston toimivallasta tehdä lain noudattamisen valvontaan liittyviä tarkastuksia. Perustuslakivaliokunta kiinnittää huomiota säännösehdotuksen perusteluihin (ks. HE, s. 86), joista ilmenee, että vaikka tarkastusoikeus ei koske lähdesuojanalaista aineistoa, kuten hallituksen esityksessä esitetään, tulisi tarkastusvaltuuksien käytössä kuitenkin aina huomioida myös sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (sananvapauslaki) 16 §:ssä turvattu lähdesuoja (ks. PeVL 30/2025 vp). Perustuslakivaliokunnan mukaan lähdesuojan huomioon ottaminen nyt ehdotettavaa lainsäädäntöä sovellettaessa ei voi nojautua pelkkiin perustelumainintoihin. Perustuslakivaliokunta katsoo, että jos sananvapauslain 16 §:ssä turvatun lähdesuojan turvaamisesta tätä lakia sovellettaessa jää epäselvyyttä, tulisi sääntelyä täsmentää.

Lakivaliokunnan näkemyksen mukaan lakiehdotuksen 5 §:ään sisältyvän tarkastustoimivaltaa koskevan sääntelyn suhde lähdesuojan turvaamiseen jää avoimeksi ja tulkinnanvaraiseksi ja pykäläehdotuksesta voi saada sen käsityksen, että tarkastustoimivalta voi koskea myös lähdesuojan suojaamia tietoja, vaikka tämä ei ole esityksen tarkoitus. Sama koskee 1. lakiehdotuksen 3 §:ssä säädettyä tarkastusviraston tiedonsaantioikeutta. Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin esitetyn tavoin lähdesuojan huomioimista sekä 1. lakiehdotuksen 3 että 5 §:ssä.

Perustuslakivaliokunnan mukaan 1. lakiehdotuksen 5 §:n sääntely on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kotirauhan piiriin ulottuvalle sääntelylle asetettujen edellytysten mukainen ja pykäläehdotuksen 4 momentissa kotirauhan piiriin ulottuva tarkastustoimivalta on asianmukaisesti kytketty välttämättömyyttä koskevaan vaatimukseen. Perustuslakivaliokunnan mukaan esityksen valossa ei kuitenkaan ole täysin selvää, edellyttääkö poliittisen mainonnan asetus tarkastustoimivaltuuden ulottamista kotirauhan suojaamaan tilaan. Jos asetuksesta ei seuraa velvoitetta ulottaa tarkastusoikeus myös kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin, tarkastusoikeus olisi perustuslakivaliokunnan mielestä sääntelyn oikeasuhtaisuuden vuoksi syytä rajata siten, että se ei kohdistu kotirauhan suojan piiriin kuuluviin tiloihin.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

Lakivaliokunnan oikeusministeriöltä saaman selvityksen mukaan poliittisen mainonnan asetuksesta seuraa velvoite ulottaa tarkastusoikeus myös kotirauhan piiriin kuuluviin tiloihin, joita käytetään elinkeinotoimintaan. Tältä osin asiassa ei ole kansallista liikkumavaraa. Kansallisen liikkumavaran puitteissa tarkastusoikeuden käytölle voidaan kuitenkin asettaa korkeampi kynnys osana asetuksen vaatimia menettelytakeita siten kuin esityksessä on ehdotettu. Tilanne on vastaava digipalveluasetuksessa, minkä vuoksi nyt ehdotettu sääntelyratkaisu vastaa digipalveluasetuksen kansallista täytäntöönpanoa (verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain, 18/2024, 6 §).

Seuraamukset

Poliittisen mainonnan asetuksen 25 artiklan 1 kohta edellyttää jäsenvaltioiden säätävän asetuksen 5—17 artiklan sekä 20 ja 21 artiklan rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista, jotka voivat olla rangaistusluonteisia tai tarvittaessa muunlaisia. Määrättävien seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varoittavia. Asetus määrittää seuraamuslajit, mutta seuraamuslajien valintaan ja siihen, miten ne kohdistuvat eri rikkomuksiin, sisältyy kansallista liikkumavaraa. Seuraamuksia koskevissa säännöissä on kuitenkin otettava huomioon lehdistönvapautta ja sananvapautta muissa tiedotusvälineissä koskevat säännöt sekä toimittajan ammattia koskevat säännöt.

Asetuksen 25 artiklan 4 kohdasta ilmenee, että jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten on seuraamuksen tyypistä ja tasosta päätettäessä otettava kussakin yksittäistapauksessa asianmukaisesti huomioon useita seikkoja, kuten rikkomisen luonne, vakavuus, toistuvuus ja kesto sekä rikkomisen tahallisuus tai tuottamuksellisuus. Lisäksi tulee ottaa huomioon mahdollisen vahingon lieventämiseksi toteutetut toimet sekä mahdolliset vastaavat aiemmat rikkomiset samoin kuin tapauksen olosuhteisiin sovellettavat mahdolliset muut raskauttavat tai lieventävät tekijät. Myös toimivaltaisen viranomaisen kanssa tehdyn yhteistyön aste sekä tarvittaessa seuraamusten kohteena olevan tahon koko ja taloudelliset valmiudet otetaan huomioon.

Asetuksessa määriteltyjä seuraamussääntelyn perusteita täydennetään hallituksen esityksen 1. lakiehdotuksen 3 lukuun sisältyvillä hallinnollisia seuraamuksia koskevilla säännöksillä. Valiokunnan näkemyksen mukaan ehdotetussa seuraamussääntelyssä on otettu asianmukaisesti huomioon asetuksen sisältämä sääntely sekä asetuksen mahdollistama kansallinen liikkumavara. Myös poliittisen mainonnan asetuksen läheinen suhde digipalveluasetukseen ja sen kansalliseen toimeenpanoon on huomioitu, sillä ehdotettu seuraamussääntely on pitkälti yhteneväistä verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain kanssa. Tätä voidaan pitää perusteltuna ottaen huomioon poliittisen mainonnan asetuksen ja sitä koskevan kansallisen täytäntöönpanosääntelyn läheinen suhde digipalveluasetukseen ja sen kansalliseen täytäntöönpanosääntelyyn (ks. HE, mm. s. 51).

Seuraamusjärjestelmän tehokkuuden varmistamiseksi esityksessä pidetään välttämättömänä, että tiettyjen asetuksen velvoitteiden rikkomisen seuraamukseksi säädetään rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamusmaksu (1. lakiehdotuksen 13 §). Seuraamusmaksu esitetään säädettäväksi vain sellaisista poliittisen mainonnan palveluntarjoajiin kohdistuvien velvoitteiden rikkomisista, joissa velvoite on säädetty riittävän tarkasti, velvoite ei sisällä laadullisia tai avoimia kriteerejä, seuraamusmaksua voidaan pitää oikeasuhtaisena rikkomukseen nähden eikä

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

muiden hallinnollisten seuraamusten, kuten uhkasakon, käyttöä voida pitää riittävän tehokkaana ja tarkoituksenmukaisena (ks. HE, s. 52). Asetuksen määrittämä seuraamusmaksun enimmäismäärä (kuusi prosenttia) ehdotetaan asetuksen mahdollistamin tavoin kytkettäväksi palveluntarjoajan liikevaihtoon.

Lakivaliokunta toteaa, että seuraamusmaksulla sanktoidun käyttäytymisen ala määrittyy asetuksen paikoin monimutkaisen sääntelyn perusteella. Tämän valossa ja ottaen huomioon, että ehdotettu sääntely mahdollistaa varsin ankarienkin seuraamusmaksujen määräämisen, lakivaliokunta korostaa seuraamusmaksujen oikeasuhtaisuutta ja viimesijaisuutta sekä valvontaviranomaisen neuvonnan ja ohjauksen ensisijaisuutta.

Seuraamussääntelyn vaikutuksia ja toimivuutta tulee seurata tarkoin. Seuraamusjärjestelmästä ei tule muodostua sellaista pelotevaikutusta, joka muodostuisi ongelmalliseksi poliittisen ja yhteiskunnallisen osallistumisen kannalta (ks. PeVL 57/2022 vp).

Taloudelliset vaikutukset, yhteys muihin hallituksen esityksiin sekä voimaantulo

Ehdotetusta sääntelystä seuraa lisämääräraharapeita valtiontalouden tarkastusvirastolle. Esityksen mukaan esitys liittyy valtion vuoden 2025 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Esityksen mukaan lait on tarkoitettu tulemaan pääsääntöisesti voimaan 10.10.2025, jolloin asetuksen soveltaminen alkaa.

Hallituksen esitystä ei ole ollut mahdollista käsitellä eduskunnassa siten, että ehdotetut lait olisivat voineet tulla voimaan edellä mainitussa aikataulussa, minkä vuoksi voimaantulo siirtyy vuoden 2026 vaihteeseen. Edellä mainitun vuoksi hallituksen esitys on irrotettu vuoden 2025 toisen lisätalousarvioesityksen käsittelystä. Tarkastusviraston lisämäärärahat, jotka esityksen täytäntöönpano vaatii vuoden 2026 alusta lähtien, sisältyvät valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen (HE 99/2025 vp). Ensi vuoden talousarvioesityksessä vahvistetaan myös tietosuojaavaltuutetun resurssija, mikä on myönteistä asetuksen valvonnan täytäntöönpanonkin kannalta. Hallituksen esitys liittyy siten valtion vuoden 2026 talousarvioesitykseen ja tulee käsitellä sen yhteydessä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momenttia (7. lakiehdotus). Eduskunnassa on käsitelty ja parhaillaan käsiteltävänä useita muita hallituksen esityksiä, joissa myös ehdotetaan muutettavaksi kyseistä lainkohtaa (HE 90/2024 vp, HE 5/2025 vp, HE 16/2025 vp, HE 26/2025 vp, HE 46/2025 vp, HE 74/2025 vp, HE 77/2025 vp, HE 128/2025 vp ja HE 134/2025 vp). Muutosehdotukset ja niiden voimaantulo on tarpeen sovittaa yhteen.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä

2 luku. Viranomaisten tutkintamenettely ja valvontatoimenpiteet

3 §. Tarkastusviraston tiedonsaantioikeus. Edellä yleisperusteluissa esittämänsä viitaten lakivaliokunta ehdottaa sääntelyn selkeyttämiseksi, että pykälän *1 momenttiin* lisätään rajoitus, jonka mukaan tarkastusvirastolla ei kuitenkaan ole oikeutta saada sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2007) 16 §:ssä tarkoitetun lähdesuojan piiriin kuuluvia tietoja.

5 §. Tarkastukset. Edellä yleisperusteluissa esittämänsä viitaten lakivaliokunta ehdottaa, että pykälän *2 momenttiin* lisätään vastaava rajoitus kuin 3 §:n 1 momenttiin.

9 §. Valvontapäätös. Pykälään on tehty kielellinen korjaus.

3 luku. Hallinnolliset seuraamukset

13 §. Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien seuraamusmaksu. Pykälän *4 kohdassa* viitataan asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuun avoimuusilmoituksen sisältöä koskevan velvoitteen rikkomiseen tai laiminlyöntiin. Avoimuusilmoituksen sisällöstä säädetään 12 artiklan 1 kohdassa. Asetuksen 12 artiklan 6 kohdassa annetaan komissiolle mahdollisuus antaa delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan artiklan 1 kohtaa lisäämällä kohdan alakohtien luetteloon uusia avoimuusilmoituksen sisältöä koskevia kohtia. Sanktoidun käyttäytymisen ala voi siten komission antamien delegoitujen säädösten myötä laajentua. Sääntelyn täsmentämiseksi ja ennakoitavuuden parantamiseksi lakivaliokunta ehdottaa, että sanktoidun käyttäytymisen alan mahdollinen laajentuminen komission delegoidulla säädöksellä huomioidaan pykälän 4 kohdassa nimenomaisesti.

15 §. Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen. Lakiehdotuksessa ei säädetä seuraamusmaksun määräämisoikeuden vanhentumisesta. Valiokunta pitää sääntelyn täydentämistä tällaisella säännöksellä tarpeellisenä ja sen vuoksi ehdottaa, että pykälään lisätään asiaa koskeva *uusi, 5 momentti* ja pykälän *otsikkoa* muutetaan. Valiokunnan ehdottamassa momentissa seuraamusmaksun määräämisoikeuden vanhentumisesta säädetään välityspalveluiden valvonnasta annettua lakia vastaavasti.

5 luku. Erinäiset säännökset

22 §. Seuraamusmaksun täytäntöönpano. Pykälän *2 momentti* sisältää seuraamusmaksun vanhentumista koskevan säännöksen. Valiokunta ehdottaa momentin poistamista tarpeettomana, sillä eduskunta on hallituksen esityksen antamisen jälkeen hyväksynyt sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin muutoksia (416/2025, EV 52/2025 vp — HE 5/2025 vp), jotka tulevat voimaan 1.1.2026. Muutosten seurauksena seuraamusmaksun vanhentumisesta säädetään kyseisessä yleislaissa. Kun myös asetuksen täytäntöönpanoa koskevan sääntelyn voimaantulo siirtyy edellä

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

yleisperusteluissa kuvatuin tavoin vuoden 2026 vaihteeseen, seuraamusmaksun vanhentumisesta ei ole tarpeen säätää käsiteltävässä lakiehdotuksessa erikseen.

24 §. Voimaantulo. Edellä 22 §:n yksityiskohtaisiin perusteluihin viitaten valiokunta ehdottaa pykälän toisen virkkeen poistamista tarpeettomana.

3. Laki ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 4 ja 10 §:n muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta on tarkistanut lakiehdotuksen johtolauseetta, koska lain 4 §:n 5 momenttia on muutettu hallituksen esityksen antamisen jälkeen lailla 373/2025 (EV 62/2025 vp — HE 190/2024 vp).

4. Laki puoluelain 8 b ja 9 e §:n muuttamisesta

Johtolause. Valiokunta on tarkistanut lakiehdotuksen johtolauseetta, koska lain 8 b §:n 5 momenttia on hallituksen esityksen antamisen jälkeen muutettu lailla 374/2025 (EV 62/2025 vp — HE 190/2024 vp).

5. Laki valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain muuttamisesta

15 §. Uhkasakko. Voimassa olevan pykälän *1 momentin* toista virkettä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että uhkasakon tuomitsee maksettavaksi 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esityksen tarkoitus on, että lainkohtaa sovelletaan 1. lakiehdotuksen 12 §:ssä tarkoitettujen uhkasakkojen maksuun tuomitsemisessa, vaikkei tästä ole nimenomaista säännöstä tai perustelulausumaa. Valiokunta ehdottaa sääntelyn selkeyttämistä siten, että käsiteltävä säännös koskee tarkastusvirastosta annetun lain ja muun lain nojalla asetettujen uhkasakkojen tuomitsemista maksettaviksi. Tällöin tarkennus koskee paitsi 1. lakiehdotuksen myös muun lainsäädännön nojalla asetettuja uhkasakkoja. Tätä puoltaa se, että valiokunnan saaman selvityksen mukaan jo alkuaan tarkastusvirastosta annetun lain 15 §:n 1 momentin on ollut tarkoitus koskea kaikkia tarkastusviraston asettamia uhkasakkoja, mutta erityislainsäädännön, jossa on erikseen säädetty uhkasakon tuomitsemisesta, säätämisen myötä sanamuodosta on tullut vaikeammin hahmotettava.

7. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1 §. Lain soveltamisala. Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n 2 momenttiin sisältyy luettelo niistä rangaistusluonteisista hallinnollisista seuraamuksista, joiden täytäntöönpanossa noudatetaan sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Lakiehdotuksessa ehdotetaan, että lain 1 §:n *2 momentin* luetteloon lisätään uusi 37 kohta 1. lakiehdotuksessa tarkoitettua seuraamusmaksusta.

Eduskunta on hallituksen esityksen antamisen jälkeen hyväksynyt sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin muutokset, joilla lain 1 §:n rakennetta sekä 2 momentin muotoilua on muutettu (416/2025, EV 52/2025 vp — HE 5/2025 vp). Hallituksen esityksen antamisen jälkeen eduskunta on hyväksynyt myös muutoksen, jolla sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n 2 momenttiin

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

on lisätty uusi 60 kohta (860/2025, EV 63/2025 vp — HE 26/2025 vp). Muutokset tulevat voimaan 1.1.2026. Ehdotettu muutos on tarpeen sovittaa yhteen aiempien muutosten kanssa. Tämän seurauksena 1 §:n 2 momentin 37 kohta muuttuu 61 kohdaksi. Myös lakiehdotuksen *johtolauseetta* on tarpeen tarkistaa.

Eduskunta on vastikään hyväksynyt sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n 2 momentin 52 kohdan muutoksen (EV 101/2025 vp, HE 134/2025 vp, LiVM 17/2025 vp), jonka on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026. Myös tämä muutos on tarpeen ottaa lakiehdotuksen *johtolauseessa* huomioon.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Lakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 57/2025 vp sisältyvät 2. ja 6. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 57/2025 vp sisältyvät 1., 3.—5. ja 7. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

**poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen
noudattamisen valvonnan järjestämisestä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tällä lailla täydennetään poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2024/900, jäljempänä *poliittista mainontaa koskeva aset.*

2 §

Kansallinen yhteyspiste ja muut toimivaltaiset viranomaiset

Poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklassa tarkoitettuna kansallisena yhteyspisteenä toimii valtiontalouden tarkastusvirasto (*tarkastusvirasto*).

Tarkastusvirasto on poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklassa tarkoitettu asetuksen soveltamisesta ja täytäntöönpanosta vastaava toimivaltainen viranomainen, ellei mainitusta artiklasta tai tästä laista muuta johdu. Tarkastusvirasto ei kuitenkaan valvo 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun syrjintäkiellon noudattamista.

Myös tietosuojavaltuutettu ja Liikenne- ja viestintävirasto toimivat poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklassa tarkoitettuina toimivaltaisina viranomaisina.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

2 luku

Viranomaisten tutkintamenettely ja valvontatoimenpiteet

3 §

Tarkastusviraston tiedonsaantioikeus

Tarkastusvirastolla on poliittista mainontaa koskevan asetuksen ja tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tarpeelliset mainitun asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvollisuuksien epäiltyyn rikkomiseen liittyvät tiedot, selvitykset ja asiakirjat mainitun asetuksen 3 artiklassa tarkoitetuilta rahoittajilta ja poliittisen mainonnan palveluiden tarjoajilta. Tarkastusvirastolla ei kuitenkaan ole oikeutta saada sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 16 §:ssä tarkoitettun lähdesuojan piiriin kuuluvia tietoja.

Tarkastusvirastolla on oikeus saada 1 momentissa säädetyin perustein kuitenkin vain välttämättömät erityisiä henkilötietoryhmiä koskevat tai niihin yksityiselämän suojan näkökulmasta rinnastuvat poliittista mainontaa koskevan asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvollisuuksien epäiltyyn rikkomiseen liittyvät tiedot.

Sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, tarkastusvirastolla on poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan oikeus salassapitosäännösten estämättä saada välttämättömät mainitun asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvollisuuksien epäiltyyn rikkomiseen liittyvät tiedot, selvitykset ja asiakirjat digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös), jäljempänä *digipalvelusasetus*, 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulta muulta henkilöltä.

Poliittisen mainonnan palveluiden tarjoajan, rahoittajan ja digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettun muun henkilön on luovutettava tiedot ilman aiheetonta viivytystä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetyt tiedonsaantioikeudet, kun se pyytää tietoja toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä poliittista mainontaa koskevan asetuksen 23 artiklan perusteella tai kun se osallistuu mainitussa artiklassa tarkoitettuihin yhteisiin tutkimuksiin.

Sen lisäksi, mitä 5 momentissa säädetään, tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetyt tiedonsaantioikeudet, kun se pyytää tietoja Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä digipalveluasetuksen 58 artiklan perusteella tai kun tarkastusvirasto osallistuu Liikenne- ja viestintäviraston aloittamiin digipalveluasetuksen 60 artiklassa tarkoitettuihin koordinaattoriviranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

4 §

Tiedonvaihto viranomaisten välillä

Toimivaltaisilla viranomaisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa ja tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tiedot ja laatimansa asiakirjat sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa tai tässä laissa niille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Tarkastusvirastolla on oikeus saada esitutkintaviranomaiselta salassapitosäännösten estämättä tiedot, jotka ovat välttämättömiä 15 §:n 3 momentin noudattamiseksi.

5 §

Tarkastukset

Tarkastusvirastolla on poliittista mainontaa koskevan asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvoitteiden epäiltyyn rikkomiseen liittyvää valvontaa varten oikeus päästä tilaan, jota poliittisen mainonnan palvelujen tarjoaja tai poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu muu henkilö käyttää elinkeino- tai ammattitoimintaansa liittyviin tarkoituksiin, ja tehdä valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

Tarkastusvirastolla on tarkastuksia tehdessään oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tutkittavakseen sekä jäljentää ja takavarikoida jäljennösten ottamista varten epäiltyyn rikkomukseen liittyvän valvontatehtävän kannalta tarpeellinen liikekirjeenvaihto, kirjanpito, muut asiakirjat ja tiedot missä tahansa muodossa tallennusvälineestä riippumatta. Tarkastusta toimittava virkamies voi pyytää poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan tai digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua muun henkilön edustajalta tai henkilöstön jäseneltä tarkastuksen kohteeseen ja tarkoitukseen liittyviä selvityksiä tosiseikoista ja asiakirjoista sekä tallentaa saamansa vastaukset. **Tarkastusvirastolla ei kuitenkaan ole oikeutta saada sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 16 §:ssä tarkoitettua lähdesuojan piiriin kuuluvia tietoja.**

Tarkastukseen sovelletaan lisäksi hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyssä tilassa tarkastuksen saa toimittaa vain, jos se on välttämätöntä epäillyn rikkomuksen selvittämiseksi ja kyseessä olevassa tapauksessa on olemassa perusteltu ja yksilöity syy epäillä poliittista mainontaa koskevaan asetukseen tai tähän lakiin perustuvia velvollisuuksia rikotun tai rikottavan tavalla, josta voi olla seuraamuksena tämän lain mukainen hallinnollinen seuraamusmaksu.

Tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetyt tarkastusoikeudet, kun virasto toimittaa tarkastuksen toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä Suomessa poliittista mainontaa koskevan asetuksen 23 artiklan perusteella tai kun virasto osallistuu mainitussa artiklassa tarkoitettuihin toimivaltaisten viranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

Sen lisäksi, mitä 5 momentissa säädetään, tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetyt tarkastusoikeudet, kun se toimittaa tarkastuksen Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä Suomessa digipalveluasetuksen 58 artiklan perusteella tai kun tarkastusvirasto osallistuu Liikenne- ja viestintäviraston aloittamiin digipalveluasetuksen 60 artiklassa tarkoitettuihin koordinaattoriviranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

6 §

Kutsuminen kuultavaksi

Tarkastusvirastolla on oikeus kutsua poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvontaa tehdessä välityspalvelun tarjoajan edustaja tai henkilöstön jäsen kuultavaksi mainitun asetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvollisuuksien epäiltyyn rikkomiseen liittyvistä tiedoista. Tarkastusvirastolla on sama oikeus myös digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun muun henkilön edustajaa tai henkilöstön jäsentä kohtaan. Tarkastusvirasto voi tallentaa saamansa vastaukset kuultavan suostumuksella millä tahansa teknisellä välineellä.

Tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetty oikeudet, kun virasto pyytää tietoja toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä poliittisen mainonnan asetuksen 23 artiklan perusteella tai kun virasto osallistuu mainitun artiklan mukaisiin toimivaltaisten viranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa on säädetty, tarkastusvirastolla on tässä pykälässä säädetty oikeudet, kun se pyytää tietoja Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä digipalveluasetuksen 58 artiklan perusteella tai kun tarkastusvirasto osallistuu liikenne- ja viestintäviraston aloittamaan digipalveluasetuksen 60 artiklassa tarkoitettuihin koordinaattoriviranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

7 §

Asianajajia ja muita oikeudenkäyntiasiamiehiä ja oikeudenkäyntiavustajia koskeva poikkeus tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta

Poiketen siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään, tarkastusvirastolla ei ole oikeutta saada tai tarkastaa asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettulta asianajajalta tai muulta ulkopuoliselta oikeudenkäyntiasiamieheltä tai -avustajalta tai näiden apulaiselta eikä henkilöltä, jonka hyväksi oikeudenkäyntiasiamiehen tai -avustajan salassapitovelvollisuus on säädetty, oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamisen yhteydessä vaihdettuja luottamuksellisia tietoja ja asiakirjoja. Oikeudenkäyntiasiamies- ja oikeudenkäyntiavustajatehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi oikeudellinen neuvonta, joka koskee asiakkaan oikeudellista asemaa esitutkinnassa rikoksen johdosta, hallinnollisessa menettelyssä tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa taikka oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä.

Edellä 1 momentissa säädettyä sovelletaan kaikkiin tarkastusviraston poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 5 kohdan, digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan ja tämän lain 3, 5 ja 6 §:n mukaisiin tutkintavaltuuksiin riippumatta siitä, käytetäänkö niitä tarkastusviraston omien tehtävien suorittamisessa tai Liikenne- ja viestintäviraston tai toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

8 §

Virka-apu

Tarkastusvirastolla on oikeus poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa ja tässä laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi saada pyynnöstä poliisilta virka-apua.

9 §

Valvontapäätös

Tarkastusvirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan velvoittaa rahoittajaa ja poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajaa, joka rikkoo poliittista mainontaa koskevaa asetusta, lopettamaan asetuksen rikkomisen ja velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

10 §

Sitoumukset

Tarkastusvirasto voi päätöksellään määrätä välityspalvelun tarjoajan poliittista mainontaa koskevan asetuksen 7—17 ja 21 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien noudattamiseksi tarjoamat sitoumukset tätä velvoittaviksi. Päätöksessä on samalla todettava, ettei toimivaltaisen viranomaisen jatkotoimille ole enää perusteita. Päätös on voimassa toistaiseksi tai määräajan.

Tarkastusvirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen, jos jokin päätöksen perusteena oleva tosiseikka on muuttunut olennaisesti, jos sitoumuksia rikotaan tai jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.

11 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Tarkastusviraston, tietosuojavaltuutetun ja Liikenne- ja viestintäviraston on poliittista mainontaa koskevan asetuksen ja tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

Jos tietosuojavaltuutettu tai Liikenne- ja viestintävirasto vastaanottaa toimenpidepyynnön, joka koskee poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa säädettyjä rahoittajien tai poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien velvollisuuksia, sen on ilmoitettava asiasta tarkastusvirastolle.

Jos tarkastusvirasto vastaanottaa toimenpidepyynnön, joka koskee välityspalvelun tarjoajalle poliittisen mainonnan asetuksen 7—17 ja 21 artiklassa säädettyjä velvollisuuksia, sen on ilmoitettava asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

12 §

Uhkasakko

Tarkastusvirasto voi asettaa rahoittajalle, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalle ja digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulle muulle henkilölle 9 §:n nojalla antamansa valvontapäätöksen tai muun tämän lain nojalla antamansa määräyksen tehosteeksi uhkasakon.

Poliittisen mainonnan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa uhkasakko asetetaan välityspalvelun tarjoajalle päiväkohtaisesti juoksevana. Välityspalvelun tarjoajalle asetettavan uhkasakon enimmäismäärä on viisi prosenttia sen asettamispäätöstä edeltävän tilikauden keskimääräisestä päivittäisestä maailmanlaajuisesta liikevaihdosta tai tulosta kultakin viivästyspäivältä. Liikevaihdolla tarkoitetaan kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua tai sitä vastaavaa liikevaihtoa. Jos tilinpäätös ei ole uhkasakkoa asetettaessa vielä valmistunut tai jos liiketoiminta on vasta aloitettu eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu uhkasakko asetetaan uhkasakkolain (1113/1990) 9 §:ssä säädetystä poiketen ilman kiinteää peruserää ja lisäeriä. Uhkasakkolain 10 §:n 2 momentissa säädetystä poiketen 2 momentissa tarkoitettu uhkasakko voidaan tuomita kerrallaan enintään 60 päivän ajanjaksolta. Sen ylittävältä osalta uhkasakko raukeaa niiltä päiviltä, jotka ovat alkaneet ennen kuin päätös uhkasakon tuomitsemisesta tehdään.

Uhkasakkoa ei saa asettaa 3 §:ssä tarkoitettun tiedonantovelvollisuuden tehosteeksi luonnolliselle henkilölle, jos henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyyn kohteena olevaan asiaan, eikä luonnolliselle henkilölle 6 §:n mukaisen kuulemispyynnön tehosteeksi.

Muilta osin uhkasakkoon sovelletaan uhkasakkolakia.

3 luku

Hallinnolliset seuraamukset

13 §

Poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien seuraamusmaksu

Tarkastusvirasto voi määrätä seuraamusmaksun poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö poliittista mainontaa koskevan asetuksen:

1) 7 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden pyytää rahoittajalta tai rahoittajan puolesta toimivalta mainonnan palvelujen tarjoajalta mainituksessa kohdassa tarkoitettut ilmoitukset tai 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että sen tekemässä sopimusjärjestelyssä on edellytetty rahoittajaa tai rahoittajan puolesta toimivaa mainonnan palvelujen tarjoajaa antamaan mainitun kohdan mukaiset tarvittavat tiedot;

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

2) 9 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden säilyttää mainitussa kohdassa tarkoitettut tarvittavat tiedot tai 3 kohdassa säädetyn velvollisuuden säilyttää edelle mainittuja tietoja mainitussa kohdassa säädetyn ajan;

3) 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että sen julkaisemien, näyttämien tai levittämien poliittisten mainosten yhteyteen on asetettu mainitussa kohdassa tarvittavat tiedot, tai 3 kohdassa säädetyn velvollisuuden asettaa 1 kohdassa tarkoitettut tiedot mainoksen yhteyteen merkinnöillä, jotka soveltuvat käytetylle välineelle, mahdollistavat mainoksen tunnistamisen poliittiseksi mainokseksi ja pysyvät paikoillaan mainosta edelleen levitettäessä;

4) 12 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että 11 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettu avoimuusilmoitus sisältää tarvittavat 12 artiklan 1 kohdassa ja 6 kohdan tarkoittamassa delegoidussa säädöksessä tarkoitettut tiedot, 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa avoimuusilmoituksen saatavuus koko poliittisen mainoksen julkaisuajan tilanteessa, jossa avoimuusilmoitus ei ole sisällytetty suoraan osaksi mainosta, 3 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn velvollisuuden tarjota avoimuusilmoitus, jota ei ole sisällytetty suoraan osaksi mainosta, helposti saatavissa olevassa muodossa ja velvollisuuden pitää avoimuusilmoitus ajan tasalla koko mainoksen julkaisuajan tai 4 kohdassa säädetyn velvollisuuden säilyttää avoimuusilmoitukset muutoksineen seitsemän vuoden ajan sen jälkeen, kun asianomainen poliittinen mainos on julkaistu viimeisen kerran;

5) 13 artiklan 2 kohdassa erittäin suurille verkkoalustoille ja erittäin suurille verkossa toimiville hakukoneille säädetyn velvollisuuden varmistaa, että poliittinen mainos ja 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot ovat saatavilla poliittisten verkkomainosten eurooppalaisessa rekisterissä 13 artiklan 2 kohdassa säädetyn ajan, 3 kohdassa säädetyn velvollisuuden tarjota pääsy 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin 9 artiklan 3 kohdassa määritellyn ajan tilanteessa, jossa asiaan liittyvä poliittinen mainos on poistettu tai siihen pääsy on estetty tai 13 artiklan 4 kohdassa muille kuin 13 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuille poliittisen mainonnan julkaisijoille säädetyn velvollisuuden asettaa poliittiset verkkomainokset ja niihin liittyvät 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut tiedot saataville verkkomainosten eurooppalaisessa rekisterissä viimeistään 72 tunnin kuluttua poliittisen mainoksen ensimmäisestä julkaisemisesta;

6) 14 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden liittää siinä tarkoitettuun toimintakertomukseen kampanjakohtaisesti koostetut tiedot, jotka koskevat rahamääriä tai muita sellaisia etuja, jotka on saatu osittaisena tai kokonaisena vastineena tarjotuista palveluista;

7) 21 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettulle palveluntarjoajalle, jolla ei ole toimipaikkaa Euroopan unionin jäsenvaltiossa, mutta joka tarjoaa palvelua Suomeen, säädetyn velvollisuuden nimetä kirjallisesti laillinen edustaja johonkin niistä Euroopan unionin jäsenvaltioista, joissa kyseinen palveluntarjoaja tarjoaa palvelujaan.

14 §

Seuraamusmaksun suuruus

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin ja sitä määrittäessä on otettava huomioon poliittista mainontaa koskevan asetuksen 25 artiklan 4 kohdassa mainitut tekijät sekä mahdolliset tapauksen olosuhteisiin vaikuttaneet muut tekijät.

Poliittisen mainonnan palvelun tarjoajalle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään kuusi prosenttia sen seuraamusmaksupäätöstä edeltäneen tilikauden vuotuisesta maailmanlaajuisesta liikevaihdosta.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

Liikevaiholla tarkoitetaan kirjanpitolain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa. Jos tilinpäätös ei ole seuraamusmaksua määrättäessä vielä valmistunut tai jos liiketoiminta on vasta aloitettu eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

15 §

Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen ja määräämisoikeuden vanhentuminen

Seuraamusmaksua ei määrätä, jos:

- 1) velvoitteen rikkomista on pidettävä vähäisenä; tai
- 2) seuraamusmaksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä, jos poliittisen mainonnan palveluntarjoaja on oma-aloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin 13 §:ssä tarkoitetun velvoitteen rikkomisen tai laiminlyönnin korjaamiseksi välittömästi sen havaittuaan eikä rikkominen tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiasassa. Seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä valtion viranomaisille, valtion liikelaitoksille, hyvinvointialueiden viranomaisille, kunnallisille viranomaisille, Ahvenanmaan maakunnan itsehallintoviranomaisille, itsenäisille julkisoikeudellisille laitoksille, eduskunnan virastoille, tasavallan presidentin kanslialle eikä Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle ja Suomen ortodoksiselle kirkolle eikä niiden seurakunnille, seurakuntayhtymille ja muille elimille.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos on kulunut yli viisi vuotta siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on tapahtunut. Jos rikkomus tai laiminlyönti on ollut luonteeltaan jatkuvaa, viiden vuoden määräaika lasketaan siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on päättynyt. (Uusi)

16 §

Tutkintamenettelyä koskevien säännösten rikkomisesta määrättävä seuraamusmaksu

Jollei rikkomista ole pidettävä merkitykseltään vähäisenä tai seuraamusmaksun määräämistä muutoin perusteettomana, tarkastusvirasto voi määrätä poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tehtävää hoitaessaan seuraamusmaksun välityspalvelun tarjoajalle tai digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulle muulle henkilölle, joka tahallaan tai huolimattomuuttaan:

- 1) vastustaa 5 §:n nojalla tehtävää tarkastusta;
- 2) antaa virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja vastatessaan 3 §:n nojalla tehtyyn tietopyyntöön tai antaessaan tietoja 5 §:n mukaisen tarkastuksen aikana taikka jättää toimittamatta pyydetty tiedot viranomaisen asettamassa määräajassa;
- 3) jättää oikaisematta antamiaan virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja.

Seuraamusmaksun suuruuden määrittäminen perustuu kokonaisarviointiin, jossa on otettava huomioon rikkomisen laatu ja laajuus sekä moitittavuuden aste. Seuraamusmaksu saa olla enintään yksi prosentti rikkomiseen syyllistyneen välityspalvelun tarjoajan tai 1 momentissa

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

tarkoitettun muun henkilön vuotuisesta tulosta tai maailmanlaajuisesta liikevaihdosta seuraamusmaksun määrittämistä edeltäneenä tilikautena.

Seuraamusmaksua ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta, jos henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyyn kohteena olevaan asiaan.

17 §

Julkinen varoitus

Tarkastusvirasto voi antaa poliittista mainontaa koskevan asetuksen 22 artiklan 4 kohdassa tarkoitettun valvonnan yhteydessä rahoittajalle, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajalle ja 21 artiklassa tarkoitettulle lailliselle edustajalle 22 artiklan 5 kohdan g alakohdassa tarkoitettun julkisen varoituksen, jos ne tahallaan tai huolimattomuudesta rikkovat poliittista mainontaa koskevassa asetuksessa niille säädettyjä velvollisuuksia.

Julkinen varoitus voidaan antaa edellyttäen, ettei asia kokonaisuutena arvioiden anna aiheutta ankarampiin toimenpiteisiin.

Tarkastusviraston on julkaistava julkista varoitusta koskevat tiedot viipymättä sen jälkeen, kun päätöksestä on ilmoitettu sen kohteena oleville tahoille ja päätös on lainvoimainen. Julkaisemisesta on käytävä ilmi rikkomisen luonne sekä rikkomisesta vastuussa olevat 1 momentissa tarkoitettut toimijat. Tiedot on pidettävä tarkastusviraston internetsivuilla neljän vuoden ajan. Jos muutoksenhakuviranomainen kumoaa päätöksen kokonaan tai osittain, valvontaviranomaisen on julkistettava tieto muutoksenhakuviranomaisen päätöksestä vastaavalla tavalla kuin varoitus on julkistettu.

Jos julkisen varoituksen kohteena olevan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön nimen julkistaminen olisi kohtuutonta, varoituksen julkistaminen olisi omiaan vaikuttamaan haitallisesti meneillään oleviin vaaleihin tai kansanäänestykseen tai varoituksen julkistaminen vaarantaisi meneillään olevan viranomaistutkinnan, tarkastusvirasto voi:

- 1) lykätä varoituksen julkistamista, kunnes perusteita olla tekemättä se ei enää ole;
- 2) julkistaa varoitus julkistamatta varoituksen kohteena olevan henkilön nimeä;
- 3) jättää varoitus julkistamatta, jos 1 ja 2 kohdassa tarkoitettut toimenpiteet eivät ole riittäviä varmistamaan sitä, ettei varoitus vaikuta haitallisesti meneillään oleviin vaaleihin tai kansanäänestykseen.

Jos tarkastusvirasto julkistaa varoituksen julkistamatta varoituksen kohteena olevan henkilön nimeä, tarkastusvirasto voi samalla päättää julkistaa nimen myöhemmin kohtuullisen ajan kuluttua, jos perusteet julkistamatta jättämiselle lakkaavat tuossa ajassa.

Varoitus voidaan kuitenkin jättää julkistamatta, jos julkistaminen olisi kohtuuton päätöksen kohteena olevan toimenpiteen vähäisyyden vuoksi.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

4 luku

Yhteistyö muiden jäsenvaltioiden ja Euroopan komission kanssa

18 §

Kansallisten yhteyspisteiden verkosto

Tarkastusvirasto toimii yhteistyössä muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteyspisteiden ja Euroopan komission kanssa kansallisten yhteyspisteiden verkostossa.

19 §

Asiakirjan luovuttaminen toisen jäsenvaltion viranomaiselle ja komissiolle

Tarkastusvirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto muun Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jos se on poliittista mainontaa koskevan asetuksen noudattamisen valvonnan kannalta välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on 4 §:ssä tarkoitettujen tietojen osalta oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto digipalveluasetuksessa tarkoitettulle digipalvelulautakunnalle ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion koordinaattoriviranomaiselle, jos se on poliittista mainontaa koskevan asetuksen noudattamisen valvonnan kannalta välttämätöntä.

5 luku

Erinäiset säännökset

20 §

Laillisten edustajien rekisteri

Tarkastusvirasto pitää rekisteriä poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajien, joilla ei ole Euroopan unionin jäsenvaltiossa toimipaikkaa, laillisista edustajista 21 artiklassa säädetyn mukaisesti.

Sen lisäksi mitä poliittista mainontaa koskevan asetuksen 21 artiklan 1 kohdassa säädetään, poliittisen mainonnan palvelujen tarjoajan on annettava tiedot sähköisesti, ellei virasto erityisestä syystä hyväksy tietojen ilmoittamista paperilla.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

21 §

Vaalien ja kansanäänestysten päivämäärien julkaiseminen

Oikeusministeriö ilmoittaa tarkastusvirastolle asetuksen 26 artiklan noudattamiseksi tarvittavat tiedot hyvinvointialueilla ja kunnissa toimitettavista neuvoa-antavista kansanäänestyksistä.

22 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

~~Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.~~

23 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Muutoksenhaussa uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemisesta koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin uhkasakkolakia.

Tarkastusviraston muussa kuin 13 ja 16 §:n nojalla antamassa päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

24 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . ~~Sen 22 §:n 2 momentti on voimassa vuoden 2025 loppuun.~~

2.

Laki

verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain (18/2024) 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §, 16 §:n 3 momentti ja 24 § sekä
lisätään lakiin uusi 2 a §, 13 §:ään uusi 7 momentti ja 16 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Digitaalisten palvelujen koordinaattori ja muut toimivaltaiset viranomaiset

Liikenne- ja viestintävirasto on digipalveluasetuksen 49 artiklassa tarkoitettu valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen ellei 2, 2 a ja 3 §:stä muuta johdu. Muita toimivaltaisia viranomaisia digipalveluasetuksen valvonnassa ovat kuluttaja-asiamies, valtiontalouden tarkastusvirasto ja tietosuojavaltuutettu 2, 2 a ja 3 §:n mukaisesti (*toimivaltaiset viranomaiset*).

2 a §

Valtiontalouden tarkastusviraston toimivalta

Digipalveluasetuksen 49 artiklassa tarkoitettu valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen on valtiontalouden tarkastusvirasto mainitun asetuksen 26 artiklan 1 kohdan a—c alakohdan osalta silloin, kun kyse on aatteellisesta tai yhteiskunnallisesta mainonnasta.

3 §

Tietosuojavaltuutetun toimivalta

Digipalveluasetuksen 49 artiklan mukainen valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen on tietosuojavaltuutettu digipalveluasetuksen:

1) 26 artiklan 1 kohdan a—c alakohdan osalta, kun ei ole kyse kuluttaja-asiamiehen tai valtiontalouden tarkastusviraston 2 tai 2 a §:n nojalla valvomasta mainonnasta;

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

11 §

Sitoumukset

Liikenne- ja viestintävirasto, valtiontalouden tarkastusvirasto tai tietosuojavaltuutettu voi päätöksellään määrätä välityspalvelun tarjoajan digipalveluasetuksen noudattamiseksi tarjoamat sitoumukset tätä velvoittaviksi. Päätöksessä on samalla todettava, ettei toimivaltaisen viranomaisen jatkotoimille ole enää perusteita. Päätös on voimassa toistaiseksi tai määräajan.

12 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäviraston, kuluttaja-asiamiehen, valtiontalouden tarkastusviraston ja tietosuojavaltuutetun on digipalveluasetuksen ja tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 4 §:ssä tarkoitettujen valvontaviranomaisten on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja kuluttaja-asiamiehelle omien tehtäviensä hoidossa tietoonsa tulleesta digipalveluasetuksen 30—32 artiklan säännösten mahdollisesta rikkomisesta.

Jos kuluttaja-asiamies, valtiontalouden tarkastusvirasto tai tietosuojavaltuutettu vastaanottavat toimenpidepyynnön, joka koskee digipalveluasetuksessa säädettyjä välityspalvelun tarjoajan velvollisuuksia, sen on ilmoitettava asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee laatia vuosittain digipalveluasetuksen 55 artiklassa tarkoitettu toimintakertomus yhteistyössä tietosuojavaltuutetun, kuluttaja-asiamiehen ja Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa.

13 §

Uhkasakko

Jos kyse on 2 a §:ssä mainittujen digipalveluasetuksen säännösten valvontaan liittyvästä uhkasakosta, uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi päättää valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta.

16 §

Verkkoalustan tarjoajan seuraamusmaksu

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, seuraamusmaksun määräämiseen silloin, kun on kyse 1 momentin 4 kohdassa mainittujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa, sovelletaan kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia (566/2020). Seuraamusmaksun suuruuteen sovelletaan kuitenkin tämän lain 18 §:ää.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta määrää seuraamusmaksun tämän pykälän 1 momentin 4 kohdassa mainittujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä, jos kyseessä on tämän lain 2 a §:ssä tarkoitettu asia.

24 §

Euroopan digitaalisten palvelujen lautakunta

Liikenne- ja viestintävirasto toimii yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden digitaalisten palvelujen koordinaattorien, digipalvelulautakunnan ja Euroopan komission kanssa. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu lautakunnan kokouksiin. Myös tietosuojavaltuutettu, kuluttaja-asiamies ja valtiontalouden tarkastusvirasto voivat osallistua tarvittaessa lautakunnan kokouksiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 4 ja 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) 4 §:n 5 momentti ja 10 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 4 §:n 5 momentti laissa 373/2025 ja 10 §:n 2 momentti laissa 873/2020, seuraavasti:

4 §

Ehdokkaan vaalirahoituksen rajoitukset

Poliittisen mainonnan avoimuudesta säädetään poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/900 ja poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä annetussa laissa (/).

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

10 §

Valtiontalouden tarkastusviraston valvontatehtävät

— — — — —
Jos ilmoitusvelvollinen ei valtiontalouden tarkastusviraston kehotuksesta huolimatta tee tässä laissa säädettyä ilmoitusta tai jos ilmoitus havaitaan olennaisilta kohdiltaan ilmeisen virheelliseksi tai puutteelliseksi, valtiontalouden tarkastusvirasto voi velvoittaa ilmoitusvelvollisen sakon uhalla tekemään ilmoituksen taikka korjaamaan virheen tai puutteen. Uhkasakon tuomitsee valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta. Muutoksenhausta uhkasakon asettamista tai maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).
— — — — —

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
— — — — —

4.

Laki

puoluelain 8 b ja 9 e §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puoluelain (10/1969) 8 b §:n 5 momentti ja 9 e §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 8 b §:n 5 momentti laissa 374/2025 ja 9 e §:n 2 momentti laissa 872/2020, seuraavasti:

8 b §

Tukea koskevat rajoitukset

— — — — —
Poliittisen mainonnan avoimuudesta säädetään poliittisen mainonnan avoimuudesta ja kohdentamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2024/900 ja poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä annetussa laissa (/).
— — — — —

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

9 e §

Valvonta

Valtiontalouden tarkastusvirasto voi sakon uhalla velvoittaa valvottavan täyttämään velvollisuutensa, jos asiakirjoja tai tietoja ei ole viraston kehotuksesta huolimatta toimitettu, korjattu tai täydennetty tai niiden oikeellisuutta ja riittävyyttä selvitetty ja laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden olennainen. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta. Muutoksenhausta uhkasakon asettamista tai maksettavaksi tuomitsemista koskevaan päätökseen säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 7 §:n 1 momentti ja 15 §, sellaisina kuin ne ovat, 7 §:n 1 momentti laissa 1198/2003 ja 15 § laissa 954/2015, sekä *lisätään* lakiin uusi 15 a § seuraavasti:

7 §

Tarkastusviraston pääjohtaja

Tarkastusviraston toimintaa johtaa pääjohtaja, jonka ratkaistaviksi kuuluvat ne tarkastusviraston asiat, joita ei 15 §:ssä tai 15 a §:ssä säädetä seuraamuslautakunnan ratkaistaviksi tai joista ei viraston työjärjestyksessä muuta määrätä. Muun virkamiehen ratkaistavaksi ei saa siirtää asiaa, joka koskee eduskunnan virkamiehistä annetussa laissa (1197/2003) pääjohtajan ratkaistavaksi säädettyä asiaa, eduskunnalle annettavaa kertomusta tai tarkastusviraston talousarvioehdotusta taikka tarkastusviraston toiminnan kannalta merkittävää muuta asiaa.

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

15 §

Uhkasakko

Tarkastusvirasto voi asettaa uhkasakon 4 §:ssä säädettyjen velvoitteiden tehosteeksi sekä kirjanpidon saattamiseksi tarkastettavaan kuntoon. **Tämän tai muun lain nojalla asetetun uhkasakon** tuomitsee maksettavaksi 15 a §:ssä tarkoitettu seuraamuslautakunta.

15 a §

Seuraamuslautakunta sekä sen ratkaisulta eräissä seuraamusasioissa

Tarkastusvirastossa on seuraamuslautakunta. Se määrää tarkastusviraston toimivaltaan kuuluvan seuraamusmaksun.

Seuraamuslautakunnan puheenjohtajana on viraston pääjohtaja ja jäseninä kolme pääjohtajan kolmeksi vuodeksi kerrallaan määräämää oikeustieteen maisterin tai vastaavan aikaisemman tutkinnon suorittanutta tarkastusviraston virkamiestä.

Seuraamuslautakunnan puheenjohtaja ja jäsen toimivat tehtävässään riippumattomasti ja puolueettomasti.

Seuraamuslautakunnan päätös tehdään esittelystä. Päätökseksi tulee se kanta, jota enemmistö on kannattanut. Äänten mennessä tasan päätökseksi tulee se kanta, joka on lievempi sille, johon seuraamus kohdistuu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa lakkaavan uhkasakkolautakunnan vireillä olevat asiat siirtyvät käsiteltäviksi seuraamuslautakunnalle.

6.

Laki

viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 15 kohta, sellaisena kuin se on laissa 274/2009, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

24 §

Salassa pidettävät viranomaisen asiakirjat

Salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat, jollei erikseen toisin säädetä:

15) asiakirjat, jotka sisältävät ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain (273/2009) tai poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä annetun lain (/) nojalla valtiontalouden tarkastusvirastolle annettuja tietoja kampanjatileistä, sekä vastaavat muut selvitykset vaalirahoituksesta ja vaalikampanjan kuluista, samoin kuin asiakirjat, jotka sisältävät tietoja viranomaisen tehtäväksi säädetystä tarkastuksesta tai muusta valvontatoimeen liittyvästä seikasta, jos tiedon antaminen niistä vaarantaisi valvonnan tai sen tarkoituksen toteutumisen tai ilman painavaa syytä olisi omiaan aiheuttamaan vahinkoa asiaan osalliselle;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 60 kohta, sellaisena kuin se on laissa 860/2025, sekä

lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 416/2025, 860/2025 ja / , uusi 61 kohta seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

Valiokunnan mietintö LaVM 12/2025 vp

~~36) kulutuspalvelujen turvallisuudesta annetun lain (185/2025) 25 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu~~ 60) vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa annetun lain (849/2025) 122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

~~37)~~ 61) poliittisen mainonnan avoimuutta ja kohdentamista koskevan Euroopan unionin asetuksen noudattamisen valvonnan järjestämisestä annetun lain (/) 13 ja 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 5.11.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps
jäsen Pekka Aittakumpu ps
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Anette Karlsson sd
jäsen Mari Kaunistola kok
jäsen Jani Kokko sd
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Susanne Päivärinta kok
jäsen Mika Riipi kesk
jäsen Joakim Vigelius ps
jäsen Juha Viitala sd
varajäsen Milla Lahdenperä kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Tuokila